

VRTILA

VUČENJE

VRKSASANA

za boravak, odmor i spavanje na otvorenom ili zatvorenom prostoru. Najčešće je izrađena od impregnirane tkanine i podstavljena vatrom, perjem ili nekim drugim izolacionim materijalom. S obzirom na namjenu postoje različiti tipovi v.z.s. koje se razlikuju po kroju, načinu podstavljanja, izradi otvora, vrsti zatvarača i dr.

vremenska kazna, rukomet: isključenje igrača iz igre na 2 min; dosuđuje se zbog prekršaja ili zbog ponovljenog nesp. ponašanja nakon prethodne opomene. Nakon treće v.k. u toku utakmice igrač mora biti diskvalificiran do kraja igre i udaljen s klupe za rezervne igrače, a na njegovo mjesto može nakon isteka 2 min, ući neki od preostalih za tu utakmicu prijavljenih igrača.

vremenska kontrola, šah: provjera broja povučenih poteza poslije isteka dozvoljenog vremena za razmišljanje. Prema međ. standardu v.k. se obično provodi nakon 5 sati igre — svaki igrač ima na raspolaganju 2h 30 min za razmišljanje i u tom vremenu treba povući najmanje 40 poteza. Ako se u v.k. ustanovi da igrač nije povukao propozicijama određeni minimalni broj poteza, on gubi partiju. Na različitim natjecanjima organizator može propozicijama propisati i drugačije granice za v.k. U brzopetnim partijama ograničeno je vrijeme razmišljanja za svaki potez (npr. 5 min), a ne ukupno vrijeme razmišljanja za određeni broj poteza.

vremenski tjesnac, šah: situacija u kojoj se nalazi igrač koji je prisiljen povući nekoliko posljednjih poteza do isteka vremenske kontrole u veoma kratkom vremenskom razdoblju.

vremenska ograničenje, propozicijama natjecanja dozvoljeni vremenski period u kojem mora završiti natjecanje ili određeni dio natjecanja. Uvedeno je zbog sprečavanja pre-

tjerano dugog trajanja natjecanja i mogućnosti nastupa svih prijavljenih natjecatelja. Npr. u atletici skakač se može pripremati za skok samo određeno vrijeme; na biciklističkim cestovnim etapnim utrckama vozači moraju završiti utrku u određenom periodu nakon kojeg se rezultati više ne uzimaju u obzir; kuglači moraju 50 hitaca izvesti u periodu od 20 min. V.o. postoji i u sp. gimnastici, stolnom tenisu, umjetničkom klizanju i dr.

Vrhovac, Viktor (1919), stolnotenisač, nogometaš i sp. radnik; član Sekretarijata i sekretar za Kadrove FISAJ (1945–48), generalni sekretar NSJ (1948–50), predsjednik Stolnoteniskog saveza Jugoslavije (1953–57). Djelovao u Šibeniku, Subotici, Beogradu i Novom Sadu.

Vrhovac, Rudolf (1892), knjigovezac, prednjak u Hrvatskom sokolu, učitelj tjelovježbe u Židovskom gombalačkom i sportskom klubu Makabi, voda sekcije grč.-rim. rvanja u Prvom hrvatskom građanskom sportskom klubu.

vrhovna sudačka komisija, najviše sudačko tijelo radi koordinacije i boljeg rukovođenja u mnogim sp. granama gdje na jednom natjecanju postoji veći broj sudaca i sudačkih komisija. V.s.k. ponekad ima i funkciju jury d'appela; rukovodstvo sudaca određene sp. grane pri međ. ili nac. sp. savezu; najviša sudačka instanca koja je ovlaštena za tumačenje međ. pravila igre, odn. natjecanja.

vrhovni sudac, službena osoba s položenim sudačkim ispitom, s ovlaštenjem da tumači pravila natjecanja, nadređena je drugim sudcima na natjecanju; u nizu sp. grana (boks, atletika, gimnastika, ritmičko-sp. gimnastika, stolni tenis, tenis, skokovi u vodu, veslanje, umjetničko klizanje i koturaljanje, sp. gimnastika i dr.) u skladu s pravilima sp. grane i propozicijama natjecanja kontrolira tok natjecanja, ocjenjuje rad bodovnih sudaca, delegira suce na turnirima, tumači pravila natjecanja, odlučuje u spornim slučajevima, donosi odluku o prekidu natjecanja i dr.

vrhunski sport, dio sp. pokreta, u nekoj sp. grani ili disciplini, u kojem se ostvaruju najviša sp. dostignuća. U nas se u vrhunske sportaše ubrajaju natjecatelji svrstani u 3 najviše kategorije: zaslužni sportaši Jugoslavije, sportaši internacionalnog razreda i saveznog razreda.

vrksasana, joga: vježba pri kojoj je stopalo zgrčene noge postavljeno na unutarnji dio natkoljenice stajne noge; trup je uspravan, a ruke mogu biti u različitim položajima: ukrštene na prsima, potiljku ili leđima, u uzručenju ili priručanju i dr. V. razvija gibljivost i osjećaj ravnoteže.

vrshikasana, joga: vježba (asana) pri kojoj se tijelo nalazi u položaju stava o podlakticama. Iz upora kleka s podlakticama na tlu vježbač podigne noge sve do stopalima ne dodirne glavu. V. razvija gibljivost trupa (naročito kralježnice) i osjećaj ravnoteže.

vrsta, 1 oblik strojeve formacije vježbača poredanih po veličini zdesna nalijevo u frontalnoj ravni jedan do drugoga na rastojanju od 10 cm (lakat od laktak). Svaka slijedeća vrsta udaljena je za korak, odn. za dužinu predručenja do vrste ispred sebe; 2 naziv za mušku i žensku ekipu u sp. gimnastici koja nastupa u višeboju.

vršno odbijanje, odbojka: osnovni način odbijanja lopte; izvodi se vrhovima prstiju obiju ruku. Igrač se uzdignute glave postavlja pod loptu, tako da putanja njenog pada bude usmjerena prema njegovu čelu. Ruke polaze lopti u susret, a odbijaju je unutrašnjom stranom polukružno savijenih prstiju koji čine udubljenje, tj. odbojkašku košaricu, i to u

trenutku kad se ona nalazi nešto iznad i ispred igračeva čela. U trenutku dodira lopte, podlaktice čine kut od 90°, ali su ruke pri tome potpuno ispružne, dajući lopti željeni smjer. Pri odbijanju pruža se čitavo tijelo (uvlačenje, odbijanje, opuštanje). Osim v.o. lopte ispred sebe, ona se može odbiti i iznad glave, nazad preko glave i u stranu; u normalnom stavu, skoku i čučnju.

vrtilo, sp. ribolov: dio pribora za udičarenje: sprečava vrtanje uzice pri lovu čekanjem i potezanjem. Stavlja se na uzicu u blizini udice ili umjetnog mamca.

vrv, jedrenje: pomična oputa na jarbolu jedrilice; podigači jedara i klobučnice.

vučenje, 1 atletika gimnastika (engl. dead lift): jedna od triju disciplina u natjecanju snage (druge dvije discipline su potisak s klupe i čučnjevi s ramena). Utezi su postavljani na tlu ispred natjecatelja. Širina hvata i način držanja utega su proizvoljni (obično se uteg hvata jednom rukom u nadhvat, a drugom u potnhvat). Utezi se dižu u kontinuiranom pokretu sve do potpunog opuštanja nogu i trupa, pri tome su ruke u priručanju, a ramena se zabacuju unazad. Natjecatelj ne smije potpuno osloniti utega na noge, međutim, dodir natkoljenice i utega nije prekršaj; 2 sp. gimnastika: pokreti koji iz potpora, odn. visa snagom mišića dovode do upora ili naupora.

Vučetić-Zavrnik, Ljubica (1921), docent Visoke škole za tjelesnu kulturu u Ljubljani, specijalistkinja interne medicine, 1979 obranila doktorsku disertaciju "Povezanost med. dimenzijama socijalne stratifikacije ter. indikacijama za oporovitost od šolske telesne vježbe zdravstveno motenih učenicev". Od 1956 rukovodi i radi u Sportskoj ambulanti Zdravstvenog doma u Ljubljani, od 1960 liječnik Skijaškog saveza Slovenije. Napisala brojne stručne i naučne radove.

Vučić-Djaković, Simo (1879–1939), učitelj mačevanja, sp. funkcionar. Osnovao vlastitu mačevalačku školu u Splitu (1906); učitelj tjelovježbe u Hrvatskom sokolu i splitskom sjemeništu; 1936–38 vodio MK Vitez u Splitu. Isticao se i kao učitelj i organizator baseballa.

Vučićević, Momčilo (1929), foto-reporter: prve radove objavio u beogradskom tjedniku Fudbal (1951). Od 1946 do 1951 radio u Filmskim novinama, a poslije u Večernjim novinama. Borbi i od 1959 u Politici. Član Udruženja novinara Srbije od 1954. Specijalnost — sp. fotografija.

Vučinić, Dragiša (1948), reprezentativac u košarci sa 14 nastupa, zaslužni sportaš Jugoslavije, član KK Crvena Zvezda (Beograd). Nastupio u ekipi koja je na PE 1971 osvojila srebrnu medalju.

Vučinić, Jovo (1900–76), komercijalist, nogometaš, nogometni trener, sp. radnik. Od 1918 igrač JŠK Victoria (Sušak); bio član SK Marsonija (Slav. Brod) i SK Orijent (Sušak). Poslije Oslobođenja trener u Slav. Brodu, Daruvaru, Rijeci i Trbovlju.

Vučković, Ljubo (1915–76), general-pukovnik JNA, narodni heroj. Poslije Oslobođenja bio načelnik Generalštaba JNA, načelnik Više vojne akademije JNA i dr. Od 1949 do 1951 bio predsjednik Streljačkog saveza Jugoslavije.

Vučković, Nada (1938), daktilografkinja: rukometna reprezentativka sa 44 nastupa, članica RK Lokomotiva (Zagreb), zaslužna sportašica Jugoslavije. Na PS 1957 članica ekipe koja je osvojila brončanu medalju i 1965 srebrnu. U anketi Sportskih novosti proglašena najboljom sportašicom Jugoslavije za 1958.

vučnica, posebna vrsta čeličnog užeta sa sudnicama za prijevoz skijaša uz padinu. V.